

HUPA - HUomisen **P**eruskoulu **A**lueellisesti

Kuntien välinen yhteistyö etäyhteyksiä hyödyntämällä

Anne Lahtivirta ja Matti Vänttinen

HUPA-hanke

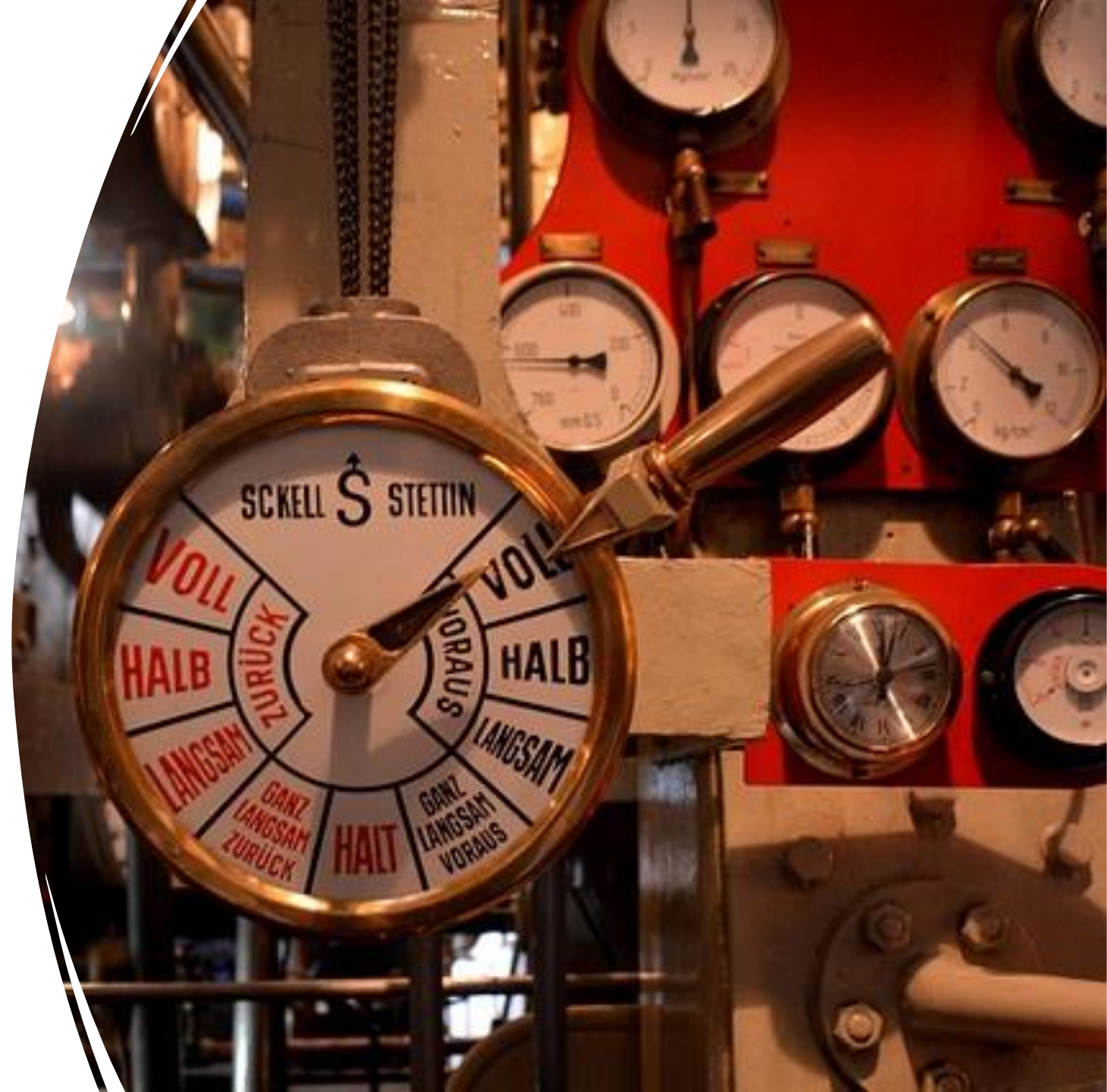
Mitä pitää tehtämän,
jotta virtuaalisesta
rajasta tulee
mahdollisuus, ei este?

**Avaimenamonipaikkainen
yhteisopettajuus**

Esimerkit ja
toimintamallit:
UKK3.0,
TV4.0, VPK5.0

UKK3.0

ILMIÖPOHJAINEN KOKONAISUUS

PAJATYÖSKENTELYNÄ: LIIKENNE

- Viikon kestänyt pajapohjainen kokonaisuus
- Kokonaisuudessa yhdistyivät matematiikka, liikunta, äidinkieli, ympäristöoppi, käsityö ja musiikki.
- Eri-ikäisten oppilaiden ryhmät, 2-4 lk oppilaita
- Osin etäyhteydellä, osin omassa koulussa sekaryhmissä, yhden päivän vierailu eli keiteleläiset Rautalammilla
- Etäosuuksissa oppilaiden aktivointi
- Pajat toiminnallisia
- Työskentely yksilöllisesti oppilaiden tarpeet huomioiden
- erilaisten vuorovaikutustaitojen sekä tunnetaitojen kehittäminen (oppilaat ja opettajat)

Lisää liikenneviikosta: [liikenneviikon raina](#)

UKK3.0

ILMIÖPOHJAINEN KOKONAISUUS PAJATYÖSKENTELYNÄ: LIIKENNE

- Oppilaan näkökulmasta
 - Oppilaiden yhteistyö sujui mutkattomasti
 - Palaute huoltajilta ja oppilailta myönteinen
 - Tuen oppilaat huomioitava jo suunnitteluvaiheessa
 - Teemojen ympärillä työskentely toistuessaan totuttaa oppilaita toisenlaiseen arjen struktuuriin
 - Oppilaiden osallisuuden lisääminen ja osallistaminen onnistuu myös verkon yli.
- Opettajan näkökulmasta
 - Työn jakaminen
 - Jokaisen opettajan vahvuuksien käyttäminen
 - Jaettu vastuu keventää opettajan työtä

UKK3.0

monipaikkaisen
koulun
kokonaiskonsepti

UKK3.0

Pedagoginen laatu monipaikkaisessa työssä

- tiedot ->
toimintakokonaisuudet ->
soveltavat taidot
- yksilölliset polut
- oppimiseen kiinnittyminen
- oppimisen taidot, prosessien
näkyviksi tekeminen

UKK3.0

monipaikkaisen koulun toimintamalli

- kouluarjen uudet rakenteet
 - oppiainerajoja ylittävät sisältökokonaisuudet
 - tavoitepohjainen työskentely
 - eri-ikäiset oppilaat voivat oppia yhdessä
 - viikkosuunnitelmat ja oppimiskvartaalit

UKK3.0

Ops-perusteiden oppimis- ja tiedonkäsitys

- Tutkiva ja toiminnallinen työtap
- Tiedon rakentuminen oppilaan omassa toiminnassa
- Ymmärrys tavoitteista
- Oppimisen prosessi näkyväksi
- Arviointityökalut sisällä arjen rakenteissa
- Arvioinnin dialogisuus:
pysähdytään, havainnoidaan,
kuunnellaan, käännetään
johtopäätökset toiminnaksi

UKK3.0

Opettajan työ

- Yhteisopettajuus
- Omien vahvuuksien käyttäminen
- Osaamisen jakaminen
- Asiantuntijuuksien synteesi

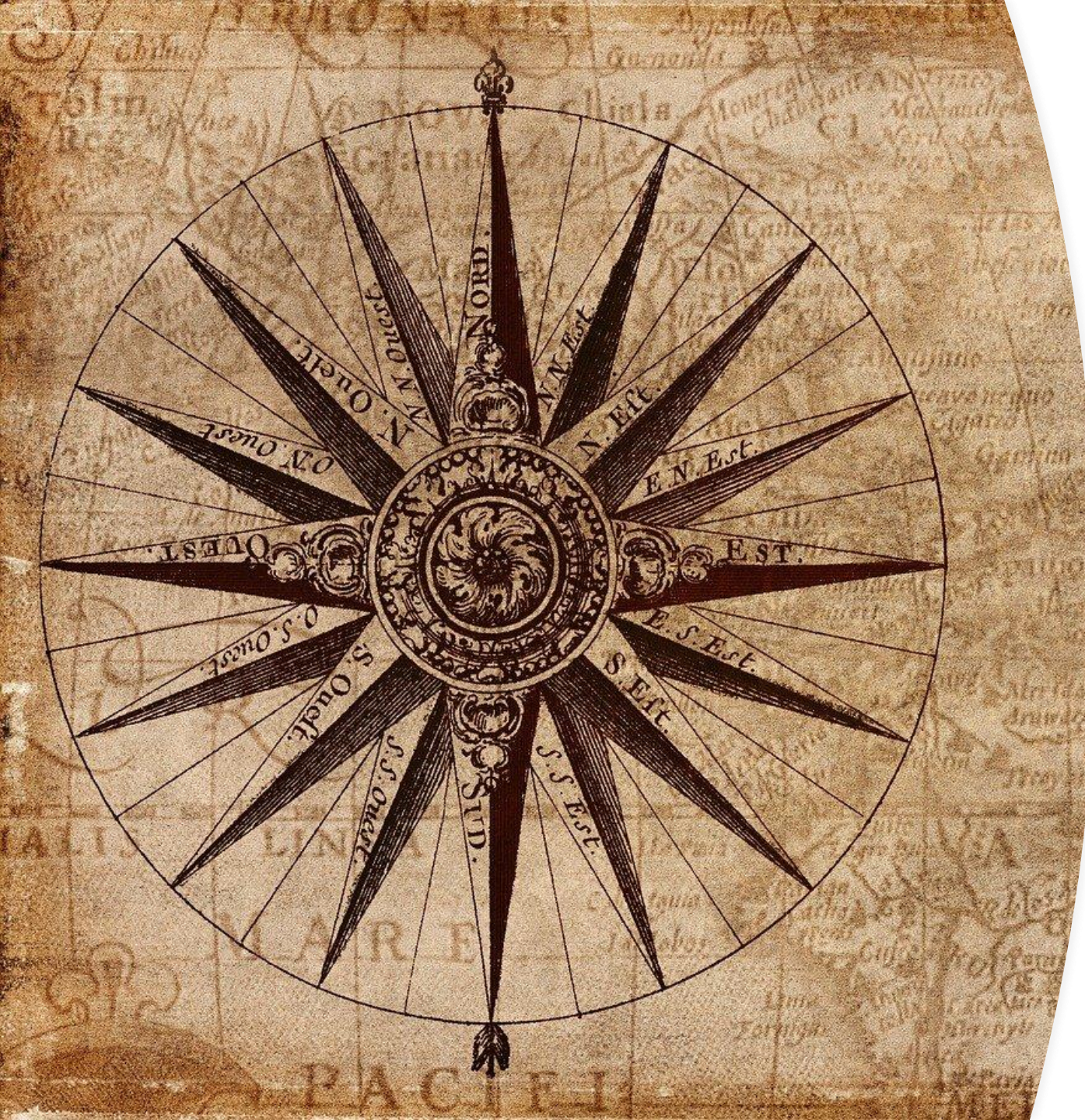
UKK3.0

Oppilas ja oppimisen laatu

On tilaa oppia

- omannäköiset polut
- tilaa syventää ja laajentaa
- tilaa kerrata ja vahvistaa
- tilaa soveltaa ja luoda
- oman oppimisen ymmärtäminen
- oman toiminnan suuntaaminen

TV4.0

HISTORIA-YHTEISKUNTAOPPI HYBRIDIOPETUKSENA

- Lähtökohta: Kelpoisen aineenopettajan vaje
 - Tarve vain 7 tuntia viikossa
- Ratkaisu: Opettaja tulee toisesta kunnasta yhtenä päivänä viikossa, opetuspäivän pituus kuusi tuntia
 - ”Yli” jää yksi 9. lk yhteiskuntaopin tunti
 - Sen sijaan, että opettaja ajelee yhden tunnin takia, toteuttaa hän tämän tunnin etäyhteydellä
 - Toisessa kunnassa opettaja valvoo ja on teknisenä tukena, osin myös yhteisopettajuutta toteuttaen

TV4.0 HISTORIA-YHTEISKUNTAOPPI HYBRIDIOPETUKSENA

OPETTAJAN KOKEMUKSET

- Ryhmällä lähiopetusta kaksi tuntia viikossa, yksi tunti viikossa yli verkon.
- Vastaanottavassa koulussa on toinen opettaja paikalla; toisen oppiaineen edustaja.
- **Kasvokkainen kohtaaminen** on tärkeä ja arvokas.
- Lähiopetus on olennainen pedagogisen suhteen muotoutumisessa; **luottamuksen syntyminen**.
- Lähiopetuksen antama tuntemus helpottaa etätuntien tilanteiden tulkintaa ja ymmärtämistä.
- **Vuorovaikutuksessa ei juuri eroa** etä- ja lähituntien välillä; oppilailla on rohkeutta osallistua.
- Opettajan rooli ja opettajuus toteutuvat myös verkon yli etätunnilla.

TV4.0 HISTORIA- YHTEISKUNTAOPPI HYBRIDIOPETUKSENA

OPETTAJAN KOKEMUKSET

- Teknisiä ongelmia... vain välillä
- Opettajan **digivalmiudet kasvavat** tuetusti koko ajan, digi-tutor aina tarvittaessa tukena
- digi-hiipijä
- **Yhteissuunnittelua** on ollut rajallisesti: opetuksen **sopeuttaminen tilanteen mukaan** ja eteneminen oppilaiden ehdoilla.
- Koe lähitunnilla
- Sekä etätunneilta että lähitunneilta wilmaan positiivisia merkintöjä.
- Arvioinnissa koetulosten lisäksi otetaan huomioon tuntiaktiivisuutta.

TV4.0

HISTORIA-YHTEISKUNTAOPPI
HYBRIDIOPETUKSENA

Opetusryhmässä olevan lähiopettajan rooli

- Oppitunnin käynnistäminen
 - Välineet, materiaalit
- Tekniikan varmistaminen
 - Yhteydet eivät aina pelaa, jolloin lähiopettajan löydettävä vaihtoehtoisia toimintatapoja oppitunnin toteuttamisessa
- Toimii luokassa oppilaiden opiskelun ohjaajana ja työskentelyrauhan varmistajana
- Lähiopettajan rooliin vaikuttaa oma osaaminen kyseisessä oppiaineessa

TV4.0

HISTORIA-YHTEISKUNTAOPPI HYBRIDIOPETUKSENA

Etäyhteydellä olevan opettajan
opetustapa on lähinnä luennoiva

- jonkin verran vuorovaikutusta, mutta vähemmän kuin oppitunnilla perinteisesti
- vuorovaikutuksen syntymiseen auttaa se, että opettaja kuitenkin tapaa oppilaat kasvokkain viikon aikana
 - on kokeiltu esim. väittelyä, toimi hyvin, hiljaisemmat oppilaat osallistuivat jopa rohkeammin kuin perinteisellä oppituntimallilla

Kelpoinen opettaja

- Uskonnot
- Harvinaiset kielet
- Muu aineenopetus
 - Pienten kuntien rekryongelmat

Opettaja toisella paikkakunnalla, opetus etäyhteydellä

- Läsnäoleva opettaja opetusryhmän kanssa
- Kuntayhteistyöllä ei ole kilometrirajoja
 - Esim. 170km

Eri ikäryhmät

- 1-3 lk
- 4-6 lk
- 7-9 lk

ORTODOKSIUSKONTO ETÄYHTEYDELLÄ

Etäopettajalla ei ole omaa
läsnäolevaa opetusryhmää

- Keskittyminen opetukseen
- Yhteistyö lähiopettajan kanssa

Lähiopettaja ohjaa
opetusryhmää

- Ei ko. aineen kelpoisuutta /
asiantuntemusta
- Läsnäolo erityisen tärkeää
 - pienempien oppilaiden kanssa,
joilla keskittyminen voi
herpaantua
 - S2-oppilaiden kanssa, joilla
kielihaasteita

VPK5.0

ORTODOKSIUSKONTO ETÄYHTEYDELLÄ

Yhteisopettajuuden edut

- ✓ Yhteissuunnittelu
- ✓ Työtehtävien jakaminen
- ✓ Osaamisen jakaminen
- ✓ Opetusryhmien jakaminen
- ✓ Opetustilanteissa joustaminen
- ✓ Henkilökohtainen ohjaus
- ✓ Tuen tarpeen huomioiminen
- ✓ Arvioinnin monimuotoisuus

Teknologian hyödyntäminen

Opetus

- etäyhteydellä, opettaja virtuaalisesti läsnä

Opetusmateriaali

- digitaalisesti taululla
- luokan lisänäytöllä/-näytöillä
- oppilaan henkilökohtaisella laitteella

Oppilas

- työskentelee chromebookilla
- etäope/lähiope ohjaa ja neuvo
- etäope näkee reaaliaikaisesti oppilaan työskentelyn tulokset laitteella

VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

- Väestörakenteen muutos
- Kuntien velvollisuus järjestää perusopetusta
- Pienten kuntien rekrytointihaasteet
 - o Uskonnot
 - o Kielet
 - o Valinnaisaineet
 - o Yläkoulun aineenopetus
- Laadullisen perusopetuksen toteuttaminen
- Tasavertaiset mahdollisuudet oppilaille asuinkunnasta riippumatta

VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

A) Yhdensuuntainen malli

- Etäyhteydellä olevalla opettajalla ei ole omaa opetusryhmää
- Opetus samanaikaisesti kahteen tai useampaan ryhmään

VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

B) Hybridimalli

- Molemmilla opettajilla oma opetusryhmä
- Vain toisella opettajalla kyseisen aineen kelpoisuus

C) Yhteisopettajuus

- Molemmilla opettajilla oma opetusryhmä
- Molemmilla saman oppiaineen kelpoisuus

VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

Monipaikkainen yhteisopettajuus
oppiaineen opetuksessa

Suunnittelu

- ✓ Suunnitteluvastuun jakaminen, työtaakan väheneminen
 - ✓ Omien vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden hyödyntäminen vastuualueiden jakamisessa
 - ✓ Näkökulmien moninaisuus kasvattaa ammatillisesti
 - ✓ Ammatillisen osaamisen kehittyminen
-
- ☐ Yhteisen suunnitteluajan löytyminen
 - ☐ Henkilökemiat
 - ☐ Omasta itsenäisyydestä luopuminen

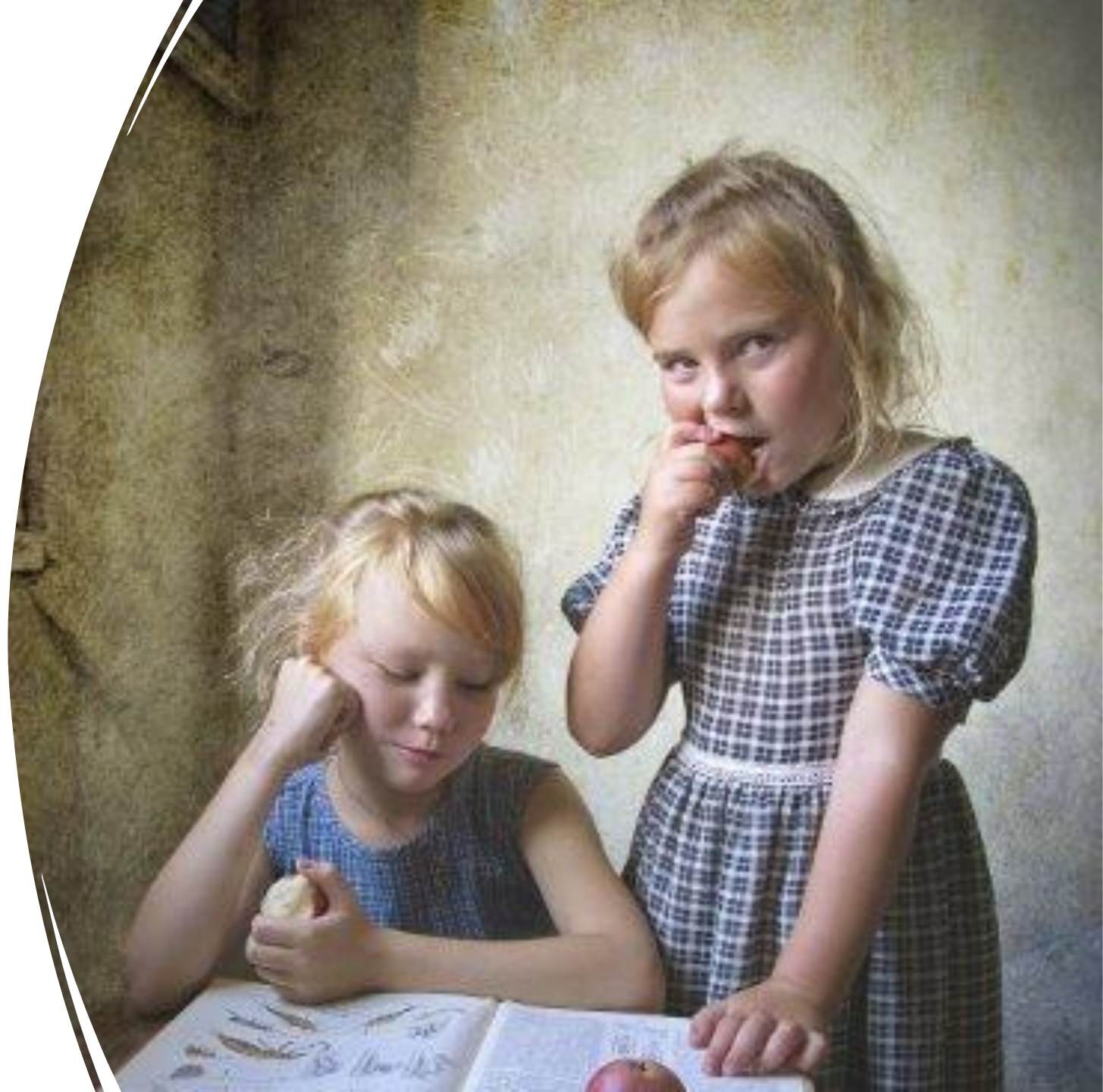
VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

Monipaikkainen yhteisopettajuus oppiaineen opetuksessa

Toteutus

- ✓ Oppilaille kokemusta erilaisista opetustyyleistä ja opettajapersoonista
- ✓ Erilaisten oppimistapojen moninaisuus
- ✓ Opetuksen laadun parantaminen
- ✓ Joustavat ryhmittelyt
- ✓ Oppilaat saavat enemmän apua, tuen menetelmät monipuolistuvat
- ✓ Oppilaiden keskinäinen kehittymisen haastaminen
- ✓ Kollegiaallinen tuki
- ✓ Toinen toisensa innostaminen
- ✓ Oppilastuntemuksen vahvistuminen
- ✓ Virtuaalinen oppimisympäristö luontevaksi osaksi opiskelua

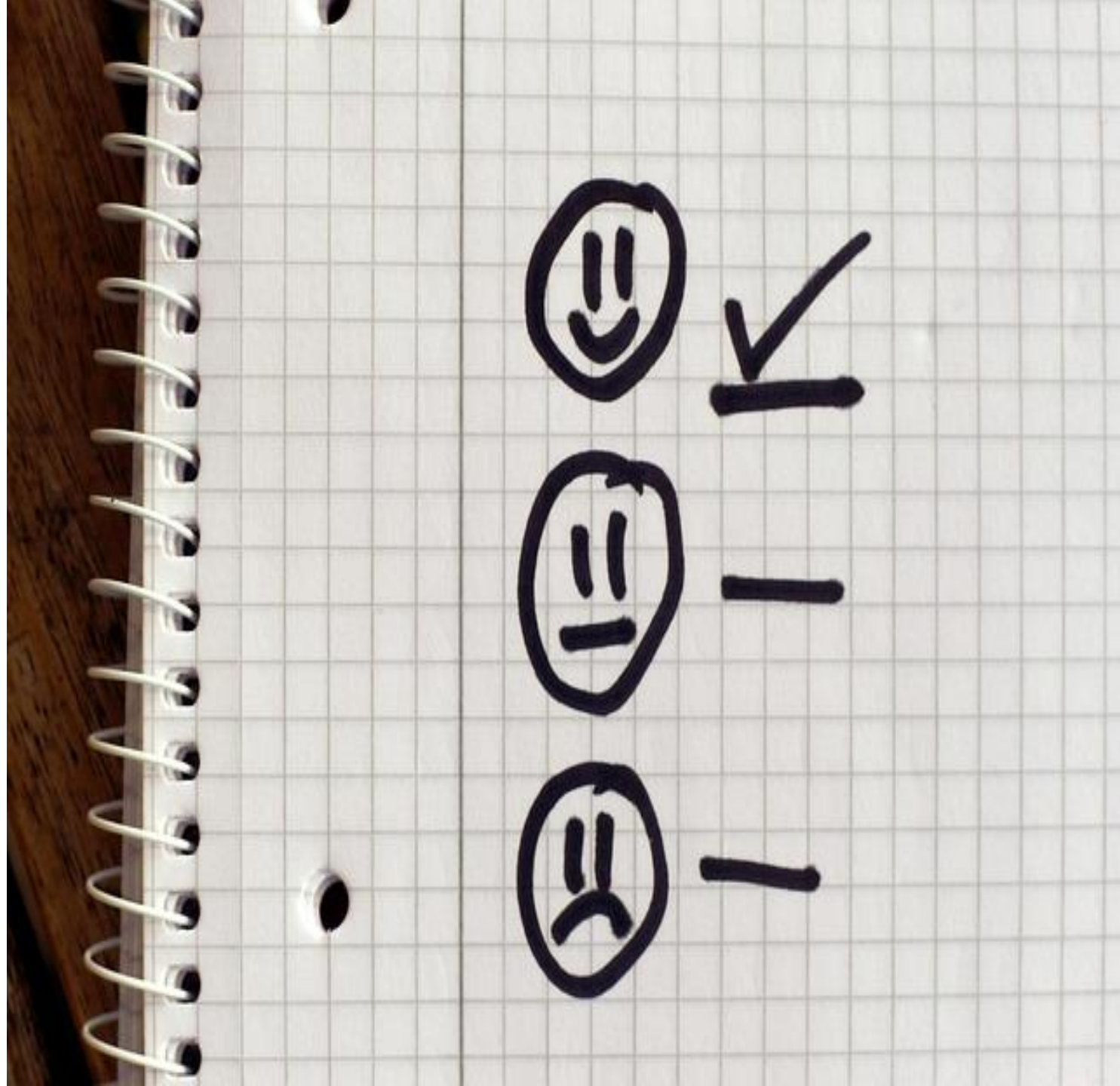
VPK5.0

Vielä Parempi Koulu

Monipaikkainen yhteisopettajuus oppiaineen opetuksessa

Arviointi ja yhteenveto

- ✓ Oppilaalle annettava palaute monipuolisempaa
- ✓ Opetuksen arviointi tasalaatuisempaa
- ✓ Yhteiset kriteerit ja tavoitteellisuus
- ✓ Työssäviihtyvyys ja -motivaatio

A sepia-toned photograph of a vast field of sunflowers in the foreground, with a body of water and distant hills visible in the background under a warm, hazy sky. The sunflowers are in various stages of bloom, and their dark centers contrast with the lighter petals. The background features a calm body of water reflecting the soft light of the setting or rising sun, with silhouettes of trees and hills on the horizon.

HUPA

Haasteet ja mahdollisuudet

Digitaaliset oppimisympäristöt

- Edellytykset alueellisesti toimivalle perusopetukselle
- Yhteensopivat monipaikkaisen opetuksen tilat 6 kuntaan
- Yhteenpeilautuvat tilat
- Luokissa lisäksi näytöt
- Laadukas live-kuva
- Koko tilan kattava ääni
- Luokkatila akustoitettu
- Työkaluna helppokäyttöinen Teamsroom
- Yhden virtuaaliluokan hinta n.20.000€

Yliopistoyhteistyö

Tutkimuksellista ja
koulutusyhteistyötä teemme
Itä-Suomen yliopiston kanssa.

Teesimme

Monipaikkainen opetus perusopetuksessa on sallittua nykyisen lainsäädännön puitteissa.

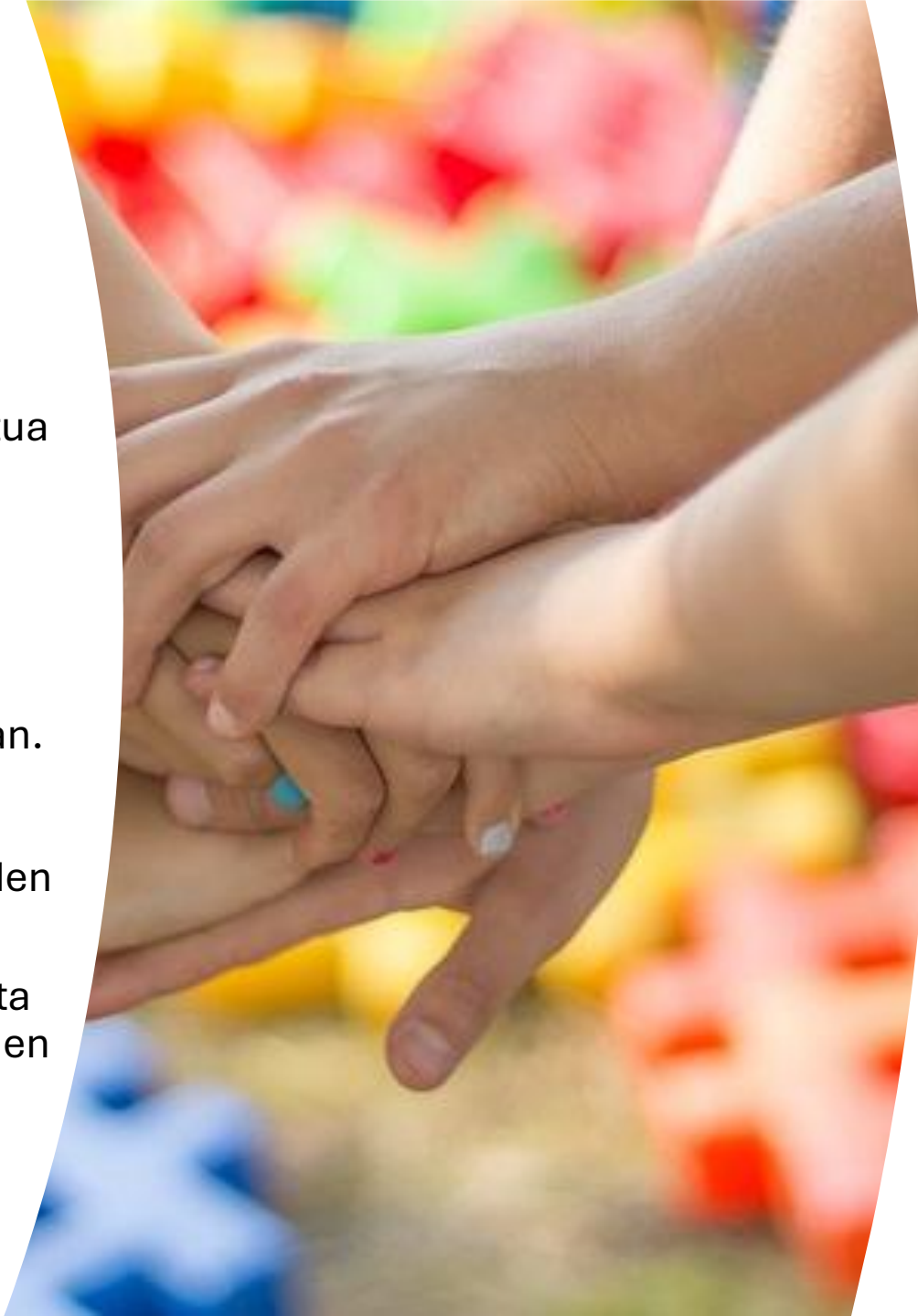
Monipaikkaisen opetuksen kehittäminen tehtävään pedagogiikka edellä teknologiavetoisuuden sijaan.

On tärkeää tunnistaa ja hyödyntää yhteisopettajuuden monet mahdolliset roolit.

Arviointikäytännöt on viisasta istuttaa oppimisen prosessien sisään.

Monenlainen työskentely mahdollista:

- ilmiöpohjainen
- pajatyöskentely
- tiimioppiminen (työskentely tiimeissä/ryhmissä)
- ikäspesifi työskentely
- eri-ikäisten oppilaiden työskentely sekaryhmissä, oppilaiden vahvuuksien hyödyntäminen ja eriyttäminen molempiin suuntiin
- opettaja/t ohjaaja, joka antaa oppilaille tikapuihin uusia tikapuun osia, joita pitkin oppilas voi yksilöllisesti kiivetä ylöspäin omaan tahtiin

OPPILAAN NÄKÖKULMA

- Keskeinen kysymys on **oppilaan toimijuuden vahvistaminen** verkon yli toimittaessa
 - Miten voidaan luoda rakenteisiin tilaa oppilaalle, miten rakenteellisesti voidaan varmistaa toimijuutta?
- Koululaitos on 150 vuotta kipuillut koko ikäluokan kouluttamisen ja **yksilöiden huomioimisen** dilemmaa.
 - Miten voidaan rakenteellisesti varmistaa verkon yli toimittaessa eriytyminen ja yksilölliset tarpeet?

OPETTAJAN NÄKÖKULMA

- Monipaikkainen toiminta verkon yli avaa aidosti opettajuuteen myönteisiä mahdollisuuksia:
 - Työn jakaminen
 - Jokaisen opettajan vahvuuksien käyttäminen
 - Jaettu vastuu keventää opettajan työtä.
- Miten voidaan rakenteellisesti edistää asiantuntijuuksien synteesin syntymistä?
- Tarvitaan digitaitojen vahvistamista.

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN NÄKÖKULMA

- Haasteitahan pienissä kunnissa riittää
 - Talous
 - Väestökehitys
 - Henkilöstön saatavuus
- Monipaikkainen, verkostomainen, alueellinen toiminta on aidosti mahdollisuus.
- Ei ole säästökeino, mutta mahdollisuus järjestää harvaan asutulla seudulla laadukasta perusopetusta – ensisijaisesti alkutilanteessa yläkoulussa
- Tarvitaan normiohjauksen joustoa.
- Luotava palautejärjestelmä opettajan arkeen opettajan työn peiliksi, kehittämisen sparraajaksi.

VALTAKUNNALLINEN NÄKÖKULMA

- Oppimistulokset ovat heikentyneet 30 vuotta.
- Monipaikkaisesti toimittaessa on mahdollista tuottaa laadukasta pedagogiikkaa ja vahvistaa oppilaiden kiinnittymistä oppimiseen.
- Väestökehitys haastaa koko maassa.
- Harvaan asutuilla alueilla kokonaiskoulupäivämalli vahvistaisi yhdenvertaisuutta koulun ja harrastusten tarjoamisessa.
- Normiohjaukseen uutta näkökulmaa:
 - tavoitteet ja osaaminen edellä
 - Perusopetuksen toteuttamisen eriytymismahdollisuus paikkakunnan erityispiirteiden mukaan; päätetavoitteet oppilaille silti yhtenäiset
 - Perusopetukseen ostopalvelumahdollisuus

OPETTAJANKOULUTUKSEN NÄKÖKULMA

-
- Opettajan tulevaisuustaidot
 - Digitaidot
 - Etäyhteyksin toteutettava opetus
 - Yhteissuunnittelu
 - Yhteisopettajuus
 - Kehittämisvalmiudet
 - Ilmiöpohjainen työskentely
 - Arviointiosaaminen
 - Eriyttämisen taidot

Seuraa meitä

Yhteystiedot

Keiteleen kunta

Ville Ahonen, puh. 050 470 2241; @keitele.fi

Nina Toikkanen, puh. 040 4894210; @keitele.fi

Konneveden kunta

Kati Laine-Rissanen, puh. 040 8217006; @konnevesi.fi

Mari Jämsén, puh. 040 1579405; @konnevesi.fi

Rautalammin kunta

Matti Väänttinen, puh. 040 4801492; @rautalampi.fi

Juho Pahajoki, puh. 040 7035598; @edu.rautalampi.fi

Suonenjoen kaupunki

Anne Lahtivirta, puh. 044 4806048; @suonenjoki.fi

Kimmo Honkanen, puh. 040 7071344; @suonenjoki.fi

Tervon kunta

Hanna Airaksinen, puh. 044 749 9309; @tervo.fi

Vesannon kunta

Jaana Ruuskanen, puh. 050 387 9966; @vesanto.fi

Vuokko Rossi; puh. 050 387 9977; @vesanto.fi

SEURAA MEITÄ VERKOSSA

- Nettisivut

www.hupa-hanke.fi

www.ukk30.fi

- Insta

#hupahanke

Luomme yhdessä
tulevaisuuden peruskoulun.

Avanti!
Kiitos
huomiostasi!

LOPPUKESKUSTELU

- Miten teidän kunnassanne on perusopetuksen tulevaisuustyö hoidettu?
- Miksi kehittämisvaihtoehtomme eivät voisi toimia?
- Rajoittaako lainsäädäntö toteuttamista? Miten?
- Mikä teidän mielestänne olisi meille tärkeä seuraava askel?